

Věznice Nové Sedlo – objekt Drahonice

Zpráva z návštěvy zařízení

Adresa zařízení:	Drahonice 41, 439 83 Lubenec
Zřizovatel:	Ministerstvo spravedlnosti
Ředitel:	plk. Mgr. Miroslav Špalek
Typ zařízení:	věznice
Kapacita:	176
Datum návštěvy:	27. července 2022
Datum vydání zprávy:	21. listopadu 2022
Návštěvu provedli:	Mgr. Petra Galová, JUDr. Jiří Matuška, JUDr. Milan Svoboda, JUDr. Ondřej Vala

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

Obsah

Obsah	2
Úvodní informace	3
Shrnutí	7
Zjištění	8
1. Materiální podmínky	8
2. Kontakt s vnějším světem	11
3. Zdravotní péče	13
4. Kulturní a sociální potřeby	15
5. Bezpečnost	15
6. Žádosti o podmíněné propuštění	19
7. Informace o dalších právech	20
Přehled opatření k nápravě	21

Úvodní informace

Systematická návštěva a její cíl

Od roku 2006 plní veřejný ochránce práv **úkoly národního preventivního mechanismu** podle Opčního protokolu k Úmluvě proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání.¹

Proto **systematicky navštěvuji místa (zařízení)**, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě, a to jak z moci úřední, tak v důsledku závislosti na poskytované péči. Věznice jsou jedním ze zařízení, jež mohu navštívit.²

Cílem návštěv je posílit ochranu před špatným zacházením.³ Návštěvy probíhají zásadně neohlášeně a jejich provedením zpravidla pověřuji pracovníky Kanceláře veřejného ochránce práv,⁴ konkrétně právníky. Návštěva spočívá v prohlídce zařízení, pozorování, rozhovorech s vedoucím, zaměstnanci a klienty, studiu vnitřních předpisů zařízení a dokumentace včetně zdravotnické.⁵ Návštěvy jsou **preventivní, s cílem působit do budoucna**.

Zpráva z návštěvy a vyjádření zařízení

Po každé návštěvě **sepíši zprávu. Většinou obsahuje návrhy opatření k nápravě**. Zpráva slouží k dialogu se zařízením a jako vodítko k předcházení špatnému zacházení nebo jeho odstranění. **Zpráva nepopisuje zjištěnou správnou praxi zařízení** odpovídající dobrým standardům zacházení. **Soustředí se pouze na možné nedostatky**. Proto může působit velice nepříznivě a nevyváženě. Prosím čtenáře zprávy, aby na to pamatovali. Bez ohledu na závěry zprávy si vážím náročné práce všech zaměstnanců zařízení.

Zprávu pošlu zařízení se žádostí o vyjádření k popsáním zjištěním a navrženým opatřením.⁶ Pečlivě se zabývám sdělením (vysvětlením), které mi zařízení zašle.

Navržená **opatření k nápravě** se liší svou naléhavostí, náročností a dobou potřebnou k provedení. Pro snazší orientaci obsahuje zpráva na konci **přehled** opatření k nápravě. Navrhuji také **termín provedení**.

---

1 Na základě § 1 odst. 3 a 4 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

2 Podle § 1 odst. 4 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv.

3 Špatným zacházením se rozumí jednání, které nerespektuje lidskou důstojnost a dosahuje určitého stupně závažnosti (samo o sobě, nebo při kumulativním účinku jednotlivých zásahů). Ve věznici může mít špatné zacházení například podobu nezajištění bezpečí, nerespektování lidské důstojnosti, anebo podobu nepřiměřeného používání omezovacích prostředků.

4 Podle § 25 odst. 6 zákona o veřejném ochránci práv.

5 Podle § 21a ve spojení s § 15 zákona o veřejném ochránci práv.

6 Ustanovení § 21a odst. 3 a 4 zákona o veřejném ochránci práv.

- Bezodkladná opatření je třeba provést zpravidla do 7 dnů od obdržení zprávy. Není-li to možné, provedou se v nejkratší možné době. Za bezodkladná označuji opatření, která považuji za naléhavá a velmi důležitá, anebo opatření běžně snadno proveditelná.
- Opatření s delší lhůtou je třeba provést ve stanovené lhůtě, zpravidla do jednoho měsíce, tří měsíců, šesti měsíců nebo jednoho roku.
- Opatření s průběžným plněním navrhuji tam, kde je třeba zavést určitý pracovní postup nebo styl práce, nebo naopak něčeho se napříště zdržet. Očekávám, že zařízení opatření zavede co nejdříve a bude dbát na dodržování doporučené praxe.

Rád bych, aby zařízení ve vyjádření ke zprávě sdělilo, že (1) opatření provedlo a jak, nebo (2) kdy a jak opatření provede, nebo (3) navrhne jiné vhodné opatření a termín.

Pokud budu vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **považovat za dostatečná**, vyrozumím je o tom. Mohu si rovněž vyžádat doplňující vyjádření. Rozhodující je vysvětlení zjištěných pochybení, doložení opatření k nápravě či věrohodný příslib jejich provedení.

Pokud vyjádření zařízení nebo dalších oslovených orgánů **nebudu považovat za dostatečná**, vyrozumím o tom nadřízený úřad (vládu, není-li nadřízeného úřadu), případně informuji veřejnost.⁷ Rovněž mohu přijet na kontrolní návštěvu.

Po ukončení vzájemné komunikace **zveřejním anonymizovanou zprávu z návštěvy zařízení** (s výjimkou jmen osob pověřených vedením zařízení) a **obdržená vyjádření** v databázi Evidence stanovisek ochránce (ESO).⁸

---

⁷ Tzv. sankční opatření, u kterých se postupuje obdobně podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

⁸ Evidence stanovisek ochránce (ESO) je dostupná z <https://eso.ochrance.cz>.

Charakteristika zařízení

Věznice Nové Sedlo se nachází v Ústeckém kraji. Součástí věznice je i objekt Drahonice.

Věznice Drahonice byla od roku 1958 využita jako pobočka nápravně výchovného tábora Sýrovice. Od roku 1992 spadala pod Věznici Oráčov a od roku 2002 byla součástí Věznice Nové Sedlo. V květnu 2013 přestal objekt Drahonice plnit roli vězeňského zařízení a následně byl využíván k umístění cizinců zadržených při nelegálním pobytu na území České republiky.⁹

Od roku 2017 je objekt Drahonice (dále jen „věznice“) opět součástí Věznice Nové Sedlo. Věznice je profilována pro výkon trestu odnětí svobody odsouzených žen a jsou v ní umístovány odsouzené zařazené do oddělení s ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení.

Foto č. 1: Věznice Drahonice

---

9 Vězeňská služba České republiky. Věznice Nové Sedlo – Drahonice [online] [cit 14. 10. 2022]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/organizacni-jednotky/veznice-nove-sedlo/clanky/detail/drahonice#:~:text=Historie%20v%C4%9Bznice%20Drahonice%20sah%C3%A1%20a%C5%BE,byla%20sou%C4%8D%C3%A1st%C3%AD%20v%C4%9Bznici%20Nov%C3%A9%20Sedlo.>

Ubytovací kapacita věznice činí 176 odsouzených (za předpokladu, že na jednu odsouzenou připadají 4 m² ubytovací plochy). Kapacita věznice pro odsouzené ve středním stupni zabezpečení činí 67 osob a ve vysokém stupni zabezpečení 109 osob. V době návštěvy bylo ve věznici kmenově umístěno celkem 166 odsouzených žen (59 ve středním stupni zabezpečení a 107 ve vysokém stupni zabezpečení věznice s ostrahou).

Odsouzené byly umístěny na pěti oddílech. Ženy zařazené do středního stupně zabezpečení byly umístěny na oddílech B a D. Odsouzené zařazené do vysokého stupně zabezpečení byly umístěny na oddílech C, E a F. Na nástupním oddílu G nebyl v době návštěvy nikdo umístěn.

Průběh návštěvy

Návštěva proběhla dne 27. července 2022 bez předchozího ohlášení. Zástupce ředitele Věznice Nové Sedlo pro objekt Drahonice plk. Ing. Martin Toman byl o návštěvě osobně informován při jejím zahájení. Zaměstnanci Kanceláře veřejného ochránce práv (dále jen „Kancelář“) mu předali pověření k provedení návštěvy, vyžádali si potřebnou součinnost a dokumentaci.

Zaměstnanci Kanceláře na místě hovořili s vedením věznice, se zaměstnanci věznice, zdravotního střediska věznice, příslušníky i s odsouzenými ženami. Celková atmosféra ve věznici byla dobrá, komunikace personálu věznice s odsouzenými probíhala standardním způsobem bez zaznamenání nevhodného chování ze strany personálu nebo strachu na straně odsouzených. Samy odsouzené například uváděly, že k vychovatelům mají důvěru a mohou se na ně obrátit i s osobními problémy.

Návštěvu provedli právníci Kanceláře veřejného ochránce práv Mgr. Petra Galová, JUDr. Jiří Matuška, JUDr. Milan Svoboda a JUDr. Ondřej Vala.

Na místě zastižený personál poskytl veškerou součinnost, za což děkuji.

Shrnutí

Systematická návštěva Věznice Nové Sedlo v objektu Drahonice byla zaměřena na výkon trestu odsouzených žen, přičemž jsem nezjistil, že by zde docházelo ke špatnému zacházení. Přesto jsou oblasti, v nichž doporučuji přijetí změn.

Co se týče materiálních podmínek, nesouhlasím s tím, aby odsouzené v důsledku nedostatku čisticích prostředků musely k úklidu používat vlastní mycí prostředky. Dále mám za to, že vězeňská služba by se měla co nejvíce snažit přizpůsobit život ve věznici životu na svobodě. Za tímto účelem doporučuji, aby věznice vybavila kuchyňku běžnými kuchyňskými potřebami, upravila kuchyňku nebo svod odpadů, aby si odsouzené samy v kuchyňce mohly připravovat jídlo, včetně teplého, a aby si odsouzené mohly vyzdobit ložnice.

Za zásadní považuji opatření vztahující se k zásahům do soukromí nebo důstojnosti osoby. Považuji tedy za důležité, aby důkladné osobní prohlídky byly prováděny na základě individuálního zhodnocení rizik, nikoli plošně. Doporučuji věznici, aby poučila příslušníky vězeňské služby o způsobu provádění důkladných osobních prohlídek.

Další opatření směřuji na zachování soukromí během prohlídek u lékaře. O tom, zda má být příslušník vězeňské služby při vyšetření pacientky u lékaře na dohled, by měl rozhodovat lékař. Z tohoto důvodu by měl mít zdravotnický personál možnost zapnout nebo vypnout kameru, která umožní příslušníku vězeňské služby dohlížet nad průběhem vyšetření.

Další opatření se pak týkají dodržování právních předpisů ze strany vězeňské služby, nebo zvyšování standardů zacházení s vězněnými osobami.

Pozitivně hodnotím celkovou atmosféru ve věznici a snahu vedení věznice rozšířit možnosti návštěv pro matky s dětmi.

Zjištění

---

1. Materiální podmínky

1.1 Vybavení ložnic

Každý odsouzený musí mít zabezpečeno lůžko a uzamykatelnou skříňku k uložení osobních věcí.¹⁰ Místnosti, ve kterých jsou odsouzení ubytováni, musí být vybaveny stolkem a židlemi v množství odpovídajícím počtu ubytovaných odsouzených. Odsouzeným lze povolit přiměřenou individuální estetickou úpravu místností, ve kterých jsou ubytováni.¹¹ Život ve vězení se musí co možná nejvíce přibližovat pozitivním aspektům života na svobodě.¹²

Dle vnitřního řádu věznic¹³ a dle sdělení vedení věznice může být ložnice vyzdobena květinami, a to pouze hydroponiemi. Vedení věznice vyslovilo obavu, že do klasických květináčů (hlíny) by odsouzené mohly schovávat nepovolené předměty či zakázané látky. Ložnice dále mohou být vyzdobeny zarámovanými obrazy, bez fotografií rodinných příslušníků. Fotografie blízkých mohou mít odsouzené u sebe, ale dle sdělení vedoucího oddělení výkonu trestu z bezpečnostních důvodů není možné, aby byly fotografie blízkých osob vystaveny veřejně.

Ložnice byly v době návštěvy čisté, světlé, dostatečně větrané. Vybaveny byly pouze postelemi, skříňkami na osobní věci a hygienu, stoly a židlemi. Nebyly vybaveny žádnými květinami, obrazy ani fotografiemi blízkých osob, proto působily poměrně strohým a neosobním dojmem.

Z tohoto důvodu doporučuji, aby si odsouzené mohly zcivilnit prostředí, upravit ubytovací místnosti více osobně. Odsouzené by si do ložnic například mohly pověsit závěsy, obrazy či další předměty.

Pro srovnání uvádím, že ve Věznici Kynšperk nad Ohří odsouzení (taktéž ve středním stupni zabezpečení) mohli na chodbách a v kulturní místnosti pěstovat květiny zasazené v hlíně, v ložnicích mohli mít vystaveny obrazy nebo jiné osobní předměty (např. růženec). Ložnice i společné prostory tak působily více osobně, a ačkoli se jedná o mužskou věznici, odsouzení si prostředí mohli více zdomácnit.

Opatření:

1) Umožnit odsouzeným zcivilnit ložnice a informovat je o této možnosti (do 1 měsíce).

---

10 Ustanovení § 16 odst. 3 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o výkonu trestu“).

11 Ustanovení § 17 odst. 2 a 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále také „řád výkonu trestu“).

12 Evropská vězeňská pravidla – Doporučení Rec(2006)2-rev Výboru ministrů Rady Evropy k Evropským vězeňským pravidlům (revize 2020), čl. 5. Ochrance.cz [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2022 [cit. 14. 10. 2022]. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/media/revidovana_evropska_vezenska_pravidla_2020.pdf.

13 Čl. 6 odst. 10 vnitřního řádu pro odsouzené ze dne 5. 9. 2017, č. j. VS-1970/181/ČJ-2017-801932 (dále jen „vnitřní řád“).

1.2 Hygiena

K udržování pořádku, čistoty a hygieny v ložnicích a dalších prostorách ubytoven se odsouzeným vydávají v potřebném množství běžné čisticí a dezinfekční prostředky.¹⁴

Některé odsouzené si stěžovaly na nedostatek čisticích a dezinfekčních prostředků, které by měly k úklidu dostávat od věznice. Uváděly, že podlahu musí mýt vlastními prostředky, například šamponem. O stížnostech na nedostatek čisticích prostředků má povědomí vedení věznice i vychovatelé.

Opatření:

2) Zajistit dostatek čisticích prostředků pro úklid (průběžně).

1.3 Vybavení kuchyňky

Život ve vězení se musí co možná nejvíce přibližovat pozitivním aspektům života na svobodě. Výkon trestu bude zajišťován tak, aby umožnil osobám zbaveným svobody jejich opětovné začlenění do svobodné společnosti.¹⁵ Jsou-li pro to vytvořeny ve věznici odpovídající stavební, materiální a hygienické podmínky, umožní se zejména odsouzeným umístěným ve výstupních oddílech věznic, aby si stravu připravovali sami z potravin dodaných věznicí.¹⁶

Kuchyňky pro odsouzené nebyly dostatečně vybaveny. Ve skříňkách se nenacházelo žádné nádobí k přípravě vlastních pokrmů ani vařič. Kuchyňky jsou vybaveny pouze varnou konvicí. Odsouzené si tak nemohou uvařit ani připravit studené jídlo.

Foto č. 2 a 3: Kuchyňka na oddíle E.

14 Ustanovení § 17 odst. 4 řádu výkonu trestu.

15 Evropská vězeňská pravidla – Doporučení Rec(2006)2-rev Výboru ministrů Rady Evropy k Evropským vězeňským pravidlům (revize 2020), čl. 5 a 6. Ochrance.cz [online]. Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, 2022 [cit. 14. 10. 2022].

z: https://www.ochrance.cz/media/revidovana_evropska_vezenska_pravidla_2020_.pdf .

16 Ustanovení § 16 odst. 2 zákona o výkonu trestu.

Vedení věznice uvedlo, že odsouzeným vaření není umožněno, protože by odpad (včetně mastného) svedený do čističky odpadů způsobil problémy, protože čistička není přizpůsobena na takový druh odpadu. Z téhož důvodu nejsou kuchyňky vybaveny potřebami pro vaření.

Věznice by měla mít zájem na tom, aby odsouzené trávily svůj čas ve věznici smysluplně, byly ve výkonu trestu odnětí svobody co nejvíce připravovány na život po propuštění z věznice a byly schopny se o sebe postarat. Z tohoto důvodu mám za to, že věznice by měla hledat cesty, aby si odsouzené mohly v kuchyňce uvařit vlastní jídlo, a to jak teplé, tak studené. Například je možné upravit stávající technologii čističky, tak aby byla schopna se vypořádat i s mastným odpadem, případně i za stávající technologie upravit svod odpadů nebo jinak přizpůsobit kuchyňku pro přípravu teplého jídla i studené kuchyně.

V případě, že stávající technologii čističky nebude možné upravit, doporučuji alespoň vybavit kuchyňku základním nádobím pro přípravu a konzumaci jídla zakoupeného v kantýně.

Opatření:

- 3) Vybavit kuchyňky na oddílech základními kuchyňskými pomůckami (do 3 měsíců).**
- 4) Přizpůsobit kuchyňky a/nebo svod odpadů na přípravu teplé i studené kuchyně (do 6 měsíců).**

1.4 Výstroj odsouzených

Vlastní oděv a obuv mohou nosit odsouzené ženy v oddělení s nízkým a středním stupněm zabezpečení věznice s ostrahou v mimopracovní době podle svého uvážení, v oddělení s vysokým stupněm zabezpečení věznice s ostrahou a ve věznici se zvýšenou ostrahou v době návštěv.¹⁷ Za mimopracovní dobu se pro účely nošení vlastního oděvu považuje veškerá doba mimo dobu vymezenou v časovém rozvrhu dne pro realizaci aktivit programu zacházení uvedených v § 36 odst. 3 a 6 řádu výkonu trestu.¹⁸

Odsouzené zařazené ve středním stupni zabezpečení uvedly, že mohou nosit vlastní oblečení v pracovní dny pouze od 15:00 hodin, ale na početní prověrku odsouzených a při navádění do jídelny musí být oblečeny v erárním oděvu. O víkendy mohou být odsouzené ve vlastním oblečení. V době početní prověrky a v jídelně však rovněž musí mít vězeňské oblečení. Vzhledem k tomu, že by se při navádění do jídelny musely převlékat do erárního oblečení i po 15. hodině, uváděly odsouzené ve středním stupni zabezpečení, že většinou zůstávají celý den v erárním oblečení.

Večerní početní prověrka a navádění do jídelny jsou součástí časového rozvrhu dne. Domnívám se však, že nejsou součástí aktivit programu zacházení. Z tohoto důvodu mám za to, že zjištěná praxe, kdy se odsouzené zařazené ve středním stupni zabezpečení musí převlékat do erárního oblečení na večerní početní prověrku a při navádění na večeři,

---

17 Ustanovení § 90 písm. a) a c) řádu výkonu trestu.

18 Čl. 5 odst. 10 vnitřního řádu.

neodpovídá právní úpravě uvedené v řádu výkonu trestu ani vnitřnímu řádu. Věznice by měla dodržovat právní předpisy a umožnit odsouzeným na večerní početní prověrku a do jídelny chodit ve vlastním oblečení.

Opatření:

- 5) Umožnit odsouzeným zařazeným do středního stupně zabezpečení věznice s ostrahou nosit vlastní oděv a obuv v mimopracovní době podle svého uvážení (průběžně).**

2. Kontakt s vnějším světem

Odsouzené mají možnost přijímat návštěvy, telefonovat, přijímat a odesílat korespondenci a hovořit se svými blízkými prostřednictvím Skype. Telefonní přístroje a schránky na běžnou i úřední korespondenci byly odsouzeným k dispozici přímo na oddílech. Věznice má dva počítače umístěné v odděleném prostoru v návštěvní místnosti. Počítače mohou odsouzené využít ke skypování s blízkými. Vedení věznice sdělilo, že Skype mohou využít všechny odsouzené zařazené do II. nebo III. skupiny, pokud chtějí kontaktovat své děti.

2.1 Návštěvy

Odsouzený má právo přijímat v čase určeném ředitelem věznice návštěvy blízkých osob na dobu 3 hodin během jednoho kalendářního měsíce. Návštěvy probíhají zpravidla v místnostech k tomu určených. Nestanoví-li vnitřní řád věznice počet vyšší, mohou odsouzeného současně navštívit nejvýše 4 osoby včetně nezletilých dětí.¹⁹ V odůvodněných případech může ředitel věznice nebo jím pověřený zaměstnanec rozdělit na základě žádosti odsouzeného dobu návštěvy na více oddělených časových úseků rozvržených do kalendářního měsíce.²⁰

---

¹⁹ Ustanovení § 19 zákona o výkonu trestu.

²⁰ Ustanovení § 26 odst. 2 řádu výkonu trestu.

Foto č. 4: Dětský koutek v návštěvní místnosti.

Návštěvy probíhají v návštěvní místnosti, ve které se nachází i dětský koutek s hračkami, nápojový a jídelní automat a plátno na promítání. Návštěvu odsouzené přijímají jednou za měsíc 3 hodiny v kuse. Rozdělení doby návštěvy na více časových úseků je možné, ale podle vedení věznice o ně nikdo nežádá. Odsouzené si mohou děti pochovat na klíče i po celou dobu návštěvy. Není však možné, aby si odsouzená hrála v koutku s dětmi, protože v případě, že v koutku bude v jeden časový okamžik více osob, není možné ze strany příslušníků vězeňské služby ohlídat případné předávání nepovolených věcí mezi odsouzenými a dětmi. Návštěva je umožněna i osobám ve větším počtu než čtyři.

Místnost pro návštěvy bez zrakové a sluchové kontroly ve věznici není. Vedení věznice při závěrečném rozhovoru zmínilo, že bude hledat prostory nebo možnosti pro rozšíření návštěv matek s dětmi.

Možnost kontaktu odsouzených s dětmi podporuji. Byl bych rád, kdyby se vstřícný přístup a možnosti kontaktu odsouzených s dětmi v soukromí, bez zrakové a sluchové kontroly, ve věznicích rozšířil.

Opatření:

- 6) Rozšířit možnosti návštěv pro matky s dětmi v soukromí, například zřízením místností pro návštěvy bez zrakové a sluchové kontroly (do 6 měsíců).**

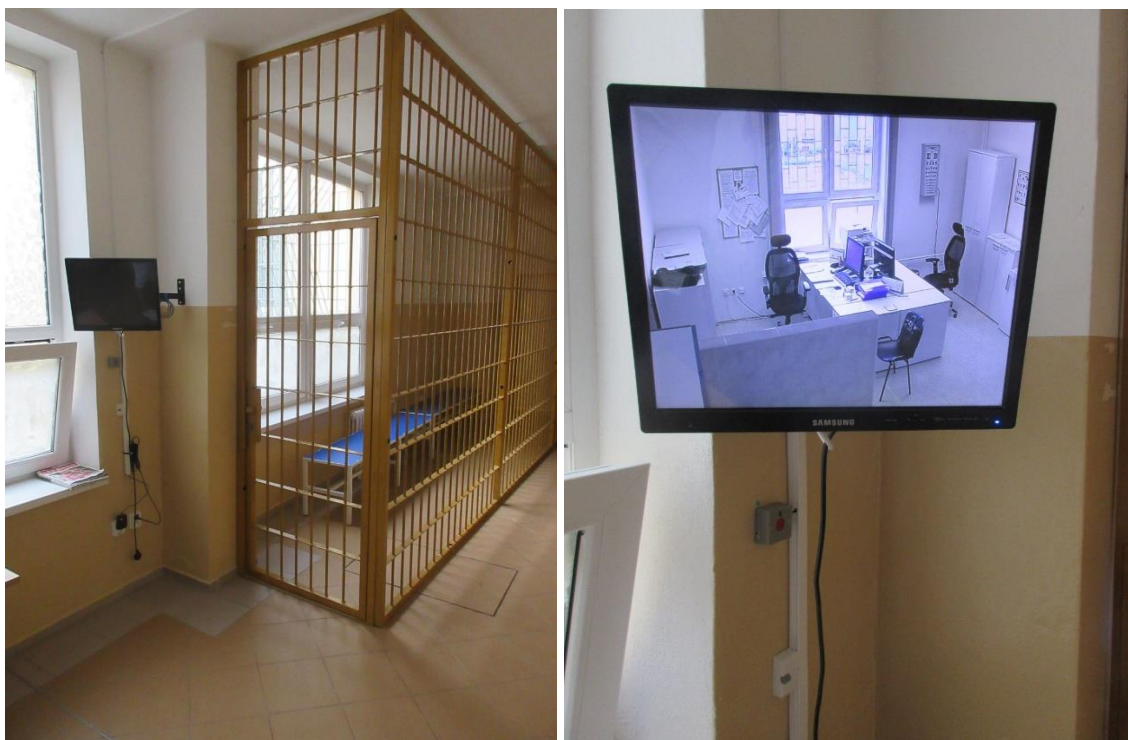
3. Zdravotní péče

Odsouzený má právo na zdravotní služby v rozsahu a za podmínek stanovených zvláštním právním předpisem s přihlédnutím k omezením vyplývajícím z účelu trestu.²¹ Zdravotní služby odsouzenému poskytuje vězeňská služba ve svých zdravotnických zařízeních a v případě potřeby je zajišťuje ve spolupráci s jinými poskytovateli zdravotních služeb.²²

Lékařské tajemství by mělo být ve věznicích zachovááno stejným způsobem jako u pacientů obecně. Veškeré lékařské prohlídky vězňů by měly probíhat mimo doslech, a pokud lékař nepožaduje opak, i mimo dohled vězeňské služby.²³

Odsouzené jsou na zdravotní středisko naváděny po podání žádanky. Odsouzené čekají na vyšetření na chodbě v prostoru ohraničeném mříží.

Ze zdravotního střediska je na chodbu před ordinací vyveden výstup z kamery. Kamera z ordinace nepřenáší zvukový záznam. Výstup z kamery je ovládán příslušnicí vězeňské služby (před ordinací lékaře vždycky slouží žena). Pokud je potřeba zajistit soukromí pacientky (odsouzené), provádí lékař vyšetření za plentou. Dveře do ordinace jsou opatřeny průzorem se žaluziemi, které jsou trvale staženy, aby do ordinace nebylo vidět.

Foto č. 5 a 6: Chodba před ordinací a výstup z kamery na chodbě před ordinací.

21 Ustanovení § 16 odst. 6 zákona o výkonu trestu.

22 Ustanovení § 23 řádu výkonu trestu.

23 Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT). Zdravotnické služby ve věznicích. Výňatek ze třetí souhrnné zprávy CPT, publikované v roce 1993, písm. C, bod ii. CPT/Inf(93)12-part [online]. Štrasburk: CPT, 1993 [cit. 15. 8. 2022]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/16806ce91e>.

Foto č. 7 a 8: Vstup do ordinace a prostor v ordinaci za plentou, který nesnímá kamera.

Příslušnice vězeňské služby nebývá v ordinaci prakticky nikdy. Pokud však vyvstane potřeba, aby příslušnice byla v ordinaci, pak se o tom učiní záznam do zdravotnické dokumentace.

Dle mého názoru je soukromí pacientek zajištěno dostatečně. Za stávajícího stavu je však možné, kdykoli bude příslušnice přítomna před ordinací, aby kameru zapnula, a to i v případech, kdy není třeba, aby byla při vyšetření na dohled. Protože je však vztah mezi lékařem a pacientem důvěrný, není žádoucí, aby vyšetření přihlížely další osoby – příslušníci vězeňské služby, pokud to zdravotnický personál nežadá.

S ohledem na výše uvedené mám za to, že o zapínání kamery (potřebě, aby byl příslušník vězeňské služby na dohled) by měl rozhodovat lékař, a možnost ovládat kameru by měl mít proto zdravotnický personál.

Opatření:

- 7) Instalovat ovládání kamery přímo do ordinace, aby o ovládání kamery rozhodoval výlučně zdravotnický personál (do 1 měsíce).**

4. Kulturní a sociální potřeby

4.1 Nákupy v kantýně

Odsouzený má právo nakupovat nejméně jedenkrát týdně v prodejně věznice potraviny a věci osobní potřeby. Minimální sortiment zboží stanoví vnitřní řád věznice.²⁴ Vnitřní řád věznice stanovuje, že sezónní zelenina a ovoce (např. rajčata, papriky, okurky, jablka, pomeranče, citróny a další) patří mezi zaručený sortiment zboží vězeňské prodejny.²⁵

Kantýna je otevřena od pondělí do čtvrtka. Odsouzené jsou do kantýny naváděny po oddílech, přičemž u okénka si mohou nakoupit samy. Během návštěvy bylo zjištěno, že zelenina je v kantýně k dostání na objednání jednou za měsíc. Vychovatelé rovněž uváděli, že některé odsouzené „trpí“ tím, že zelenina v prodejně není.

Opatření:

- 8) Zajistit, aby byl ve vězeňské prodejně ke koupi zaručený sortiment zboží (do 1 měsíce).**

4.2 Knihovna

Odsouzený si může bezplatně půjčovat z vězeňské knihovny knihy včetně odborných publikací a právních předpisů.²⁶

Vedle návštěvní místnosti se nachází malá knihovna. Knihovnice sdělila, že odsouzeným je k dispozici asi 2 000 knih. V knihovně však nebyly žádné právní předpisy. Je možné si vypůjčit cizojazyčnou literaturu (knihovnice uvedla například v angličtině či ruštině).

Zákon o výkonu trestu a vnitřní řád jsou vyvěšeny na nástěnkách na oddílech. Odsouzené by však měly mít možnost si (nejen trestní) základní právní předpisy půjčit v knihovně pro svou potřebu.

Opatření:

- 9) Doplnit knihovní fond o základní právní předpisy (do 3 měsíců).**

5. Bezpečnost

5.1 Důkladné osobní prohlídky

Odsouzený je povinen podrobit se osobní a další prohlídce v zájmu zajišťování vnitřního pořádku ve věznici a vyloučení toho, aby u sebe měl věc, kterou by narušoval účel výkonu

---

²⁴ Ustanovení § 23 zákona o výkonu trestu.

²⁵ Ustanovení čl. 16 odst. 3 vnitřního řádu.

²⁶ Ustanovení § 21 odst. 2 zákona o výkonu trestu.

trestu.²⁷ Důkladná osobní prohlídka se provádí tehdy, existuje-li důvodné podezření založené na individuálním zhodnocení rizik, že vězněná osoba má u sebe nebezpečné předměty nebo nepovolené věci. Lze ji provést jen tehdy, nelze-li jejího účelu dosáhnout jiným opatřením.²⁸

Důkladná osobní prohlídka se provádí tak, aby byla zachována lidská důstojnost prohlížené vězněné osoby a aby zásah do jejích práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného důkladnou osobní prohlídkou. Vězněná osoba se tedy svlékne do spodního prádla. Po dobu nezbytně nutnou se provede prohlídka horní části těla a odloženého spodního prádla. Poté příslušník umožní vězněné osobě zahalit prohlédnutou horní část těla spodním prádlem. Obdobně příslušník postupuje při prohlídce spodní části těla, včetně genitálií, a po dobu nezbytně nutnou provede prohlídku spodního prádla. Kontrola konečníku se provede za využití dostupných detekčních prostředků, případně vykonáním dřepů. V konkrétním případě lze z bezpečnostních důvodů (např. vězněná osoba zařazena v Indexu útěkářů a nebezpečných osob, v seznamu nebezpečných vězněných osob – Karta bezpečnostních opatření) provést důkladnou osobní prohlídku tak, že příslušník vyzve vězněnou osobu k odložení všech oděvních svršků včetně spodního prádla.²⁹

Osobní prohlídky jsou podle některých odsouzených prováděny třemi způsoby v závislosti na tom, která z příslušnic vězeňské služby prohlídku provádí. Některé příslušnice provádí pouze prohlídku svlečením do spodního prádla. Některé provádí důkladnou osobní prohlídku, při které si odsouzená svleče oděv z horní poloviny těla, je prohlédnuta, obleče si horní část těla a následně svléká oblečení ze spodní části těla a příslušnice prohlédne spodní část těla. Některé příslušnice však vyžadují, aby se odsouzené při důkladné osobní prohlídce svlékly v jeden okamžik celé a vykonaly dřepy, přičemž taková prohlídka je prováděna plošně (například vždy po návratu z práce nebo po každé návštěvě).

S plošným prováděním důkladných osobních prohlídek nemohu souhlasit.³⁰ Zároveň tento postup neodpovídá vnitřnímu předpisu vězeňské služby, který říká, že prohlídku svlečením oblečení v jeden okamžik lze provést pouze v konkrétním případě, z bezpečnostních důvodů.

Opatření:

- 10) Poučit příslušníky o pravidlech pro provádění důkladných osobních prohlídek a důkladné osobní prohlídky provádět individuálně na základě zhodnocení rizik (průběžně).**

---

27 Ustanovení § 28 odst. 2 zákona o výkonu trestu.

28 Ustanovení § 94 nařízení generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. 33/2019, o vězeňské a justiční stráži, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „NGŘ č. 33/2019“).

29 Ustanovení § 95 NGŘ č. 33/2019.

30 Srov. například Souhrnná zpráva z návštěv zařízení ze dne 22. 3. 2016, sp. zn. 14/2014/NZ, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/3802>, nebo zpráva z návštěvy zařízení ze dne 6. 8. 2018, sp. zn. 29/2019/NZ, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/7408>.

5.2 Odebírání lůžkovin na uzavřeném oddíle

Trest umístění do uzavřeného oddílu až na 28 dnů, s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení, je samostatným kázeňským trestem (dále jen „UOMPZ“).³¹

Odsouzeným může být uložen i kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddílu až na 20 dnů a umístění do samovazby až na 20 dnů.³² Odsouzeným, kterým byly uloženy tyto dva kázeňské tresty, není dovoleno odpočívat na lůžku mimo dobu k tomu vnitřním řádem určenou.³³

O odsouzených, kterým byl uložen trest UOMPZ, zákon v souvislosti s neumožněním odpočinku na lůžku nic neuvádí. Lze tedy předpokládat, že odsouzené, kterým byl takový trest uložen, mohou odpočívat na lůžku i mimo dobu k tomu vnitřním řádem věznice určenou.

Zjištěná praxe je taková, že odsouzeným s uloženým UOMPZ se po budíčku (ve 4:15 hodin) odeberou lůžkoviny, resp. lůžko se sklopí. Vzhledem k tomu, že zákon nic o odebírání lůžkovin v případě UOMPZ neuvádí, tuto praxi hodnotím jako nezákonnou. Rovněž musím podotknout, že i v časovém rozvrhu dne uzavřeného oddílu věznice je výslovně uvedeno, že lůžkoviny se odebírají pouze při kázeňském trestu celodenního umístění do uzavřeného oddílu až na 20 dnů a umístění do samovazby až na 20 dnů. V den systematické návštěvy však měly lůžka složená i odsouzené, které vykonávaly kázeňský trest UOMPZ.

---

31 Ustanovení § 46 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu.

32 Ustanovení § 46 odst. 3 písm. g) a písm. h) zákona o výkonu trestu.

33 Ustanovení § 49 odst. 3 zákona o výkonu trestu.

č.1-VII

UZAVŘENÝ ODDÍL			
pracovní dny		činnost	dny pracovního klidu
UOMPZ	CUO, SA		
04.15	04.15	budíček	04.15
04.15-05.00	04.15-05.00	odevzdání matrací a lůžkovin (pouze CUO a SA), osobní hygiena v celách,	04.15-05.00
05.00-5.50	05.00-05.50	úklid osobních věcí, úklid cel	05.00-05.50
05.50-06.10	05.50-06.10	prověrka početního stavu	05.50-06.10
06.10-15.30		činnost v souladu s rozvrhem pro zaměstnané	
06.10-06.45	06.10-06.45	úklid oddílu, pobyt v celách	06.10-06.30
		výdej a konzumace snídaně na celách, výdej a vrácení jídelního nádobí	06.30 - 07.15
06.45-11.00	06.45-11.00	úklid oddílu, pobyt v celách sobota gen.úklid	07.15-08.30
07.30-11.00	07.30-11.00	vycházky - dle pokynů dozorce (jinak pobyt v celách), úřední hodiny	07.15-11.30
11.00-12.00	11.00-12.00	výdej a konzumace oběda na celách výdej a vrácení jídelního nádobí	11.30-12.30
12.00-16.30	12.00-15.00	vycházky - dle pokynů dozorce (jinak pobyt v celách)	12.30-16.30
	15.00-16.30	osobní volno, umístování odsouzených do oddílu	
15.00-16.00		umístění do oddílu	15.00-16.00
16.30-17.30	16.30-17.30	výdej a konzumace večeře na celách výdej a vrácení jídelního nádobí	16.30-17.30
17.30-18.00	17.30-18.00	pobyt v celách (dle potřeby úklid oddílu)	17.30-18.00
18.00-18.10	18.00-18.10	prověrka početního stavu	18.00-18.10
18.10-19.00	18.10-19.00	osobní hygiena, úklid osobních věcí a oddílu	18.10-19.00
19.00-20.00	19.00-20.00	osobní volno (v celách), výdej matrací a lůžkovin (pouze CUO a SA)	19.00-20.00
20.00-20.15	20.00-20.15	úklid cel, příprava na večeřku	20.00-20.15
20.15	20.15	večeřka	20.15

UOMPZ - umístění do uzavřeného oddílu s výjimkou doby stanovené k plnění určených úkolů programu zacházení
CUO - celodenní umístění do uzavřeného oddílu,
SA - umístění do samovazby
Knihovna je řešena formou donášky.

Foto č. 9: Časový rozvrh dne na uzavřeném oddíle.

Opatření:

- 11) Neodebírat lůžkoviny odsouzeným, kterým je uložen kázeňský trest podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu (průběžně).

5.3 Režimová opatření na uzavřeném oddíle

Během návštěvy bylo zjištěno, že odsouzené, které vykonávají kázeňský trest na uzavřeném oddílu, mají dle časového rozvrhu dne oproti standardním oddílům budíček již ve 4:15 hodin. Na standardních oddílech je budíček (pokud není přizpůsoben práci) až v 5:15 hodin.

Vstávání odsouzených na uzavřeném oddílu o hodinu dříve oproti standardním oddílům hodnotím jako režimové opatření, které v sobě spíše nese prvek represe než jiný racionální důvod. Nechám však ke zvážení vedení věznice, zda za účelem zvyšování standardu zacházení s vězňnými osobami změni dobu budíčku na uzavřeném oddílu na čas, ve kterém vstávají odsouzené na standardních oddílech.

6. Žádosti o podmíněné propuštění

Odsouzený smí k uplatnění svých práv a oprávněných zájmů podávat stížnosti a žádosti orgánům příslušným k jejich vyřízení. Ředitel věznice určí okruh zaměstnanců vězeňské služby pověřených přebíráním a odesíláním stížností a žádostí a jejich evidencí.³⁴ K tomuto jsou ve věznici na místech odsouzeným běžně dostupných instalovány uzamykatelné schránky, do kterých odsouzení mohou vřazovat korespondenci.³⁵

Dne 1. 1. 2022 nabyl účinnosti zákon, který mimo jiné mění právní úpravu podmíněného propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. Odsouzený může návrh na podmíněné propuštění podat pouze prostřednictvím věznice.³⁶ Návrh odsouzeného na podmíněné propuštění zašle věznice soudu do deseti pracovních dnů po jeho přijetí. K návrhu připojí stanovisko ředitele věznice, vyhodnocení průběhu a účinnosti programu zacházení, případně další skutečnosti.³⁷

Letáček s informacemi, jak mohou odsouzené od počátku roku 2022 podávat návrhy na podmíněné propuštění, byl vystaven na nástěnkách na oddílech. Dle letáku mají odsouzené vřazovat návrhy do schránek na stížnosti a žádosti.

Schránky na oddílech byly označeny nápisem „korespondence“. Dle mého názoru se jedná o schránky na úřední poštu, nikoli o schránky na žádosti a stížnosti. Není zcela jasné, zda mají odsouzené vřazovat návrhy na podmíněné propuštění do schránek označených nápisem „korespondence“, či do jiných schránek.

Aby odsouzené mohly svého práva řádně využívat, měly by mít dostatek informací. Dle mého názoru by tedy mělo být již na první pohled zřejmé, kam mohou odsouzené své návrhy vřazovat. Rovněž by mělo být zřejmé, kdo schránky vybírá. Doporučuji, aby byly schránky, do kterých se mají návrhy na podmíněné propuštění vřazovat, náležitě označeny.

---

34 Ustanovení § 26 odst. 1 zákona o výkonu trestu.

35 Ustanovení § 34 odst. 4 řádu výkonu trestu.

36 Ustanovení § 331 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

37 Ustanovení § 73 zákona o výkonu trestu.

Opatření:

- 12) Označit schránky, do kterých mohou odsouzené vkládat obálky s návrhy na podmíněné propuštění (bezodkladně).**

7. Informace o dalších právech

Zaměstnanci Kanceláře zjistili, že některé odsouzené si nejsou vědomy možností, které mohou pozitivně ovlivnit režimové či jiné aspekty výkonu trestu odnětí svobody.

Některé odsouzené například nevěděly o možnosti požádat o rozdělení návštěvy na více časových úseků rozvržených do kalendářního měsíce,³⁸ aby návštěva nemusela probíhat tři hodiny v kuse, či nevěděly o možnosti vyzdobit si ložnice zarámovanými obrazy, byť to vnitřní řád věznice umožňuje.³⁹ Nejistota odsouzených panovala i v otázce přerušení výkonu trestu⁴⁰ nebo toho, zda a v jakých případech mohou příbuzní zaslat peníze na léky, aniž by byly tyto finanční prostředky „zabaveny“ v případě, že je vůči odsouzené vedena exekuce.

Opatření:

- 13) Přiměřeně (např. formou tzv. aktivu) poučit odsouzené o možnosti rozdělit na základě jejich žádosti dobu návštěvy na více oddělených časových úseků, možnosti vybavit ložnice obrazy a květinami, o tom, v jakých případech lze přerušit výkon trestu odnětí svobody, a o tom, jak je nakládáno s jejich finančními prostředky v případě, že je proti nim vedena exekuce (do 1 měsíce).**

---

38 Ustanovení § 26 odst. 2 řádu výkonu trestu.

39 Čl. 6 odst. 10 vnitřního řádu.

40 Ustanovení § 56 zákona o výkonu trestu.

Přehled opatření k nápravě

Bezodkladně	<ul style="list-style-type: none"> Označit schránky, do kterých mohou odsouzené vkládat obálky s návrhy na podmíněné propuštění (opatření č. 12).
Do 1 měsíce	<ul style="list-style-type: none"> Umožnit odsouzeným zcivilnit ložnice informovat je o této možnosti (opatření č. 1). Instalovat ovládání kamery přímo do ordinace, aby o ovládání kamery rozhodoval výlučně zdravotnický personál (opatření č. 7). Zajistit, aby byl ve vězeňské prodejně ke koupi zaručený sortiment zboží (opatření č. 8). Přiměřeně (např. formou tzv. aktivu) poučit odsouzené o možnosti rozdělit na základě jejich žádosti dobu návštěvy na více oddělených časových úseků, možnosti vybavit ložnice obrazy a květinami, o tom, v jakých případech lze přerušit výkon trestu odnětí svobody a o tom, jak je nakládáno s jejich finančními prostředky v případě, že je proti nim vedena exekuce (opatření č. 13).
Do 3 měsíců	<ul style="list-style-type: none"> Vybavit kuchyňky na oddílech základními kuchyňskými pomůckami (opatření č. 3). Doplnit knihovní fond o základní právní předpisy (opatření č. 9).
Do 6 měsíců	<ul style="list-style-type: none"> Přizpůsobit kuchyňky a/nebo svod odpadů na přípravu teplé i studené kuchyně (opatření č. 4). Rozšířit možnosti návštěv pro matky s dětmi v soukromí, například zřízením místností pro návštěvy bez zrakové a sluchové kontroly (opatření č. 6).
Průběžně	<ul style="list-style-type: none"> Zajistit dostatek čisticích prostředků pro úklid (opatření č. 2). Umožnit odsouzeným zařazeným do středního stupně zabezpečení věznice s ostrahou nosit vlastní oděv a obuv v mimopracovní době podle svého uvážení (opatření č. 5). Poučit příslušníky o pravidlech pro provádění důkladných osobních prohlídek a důkladné osobní prohlídky provádět individuálně na základě zhodnocení rizik (opatření č. 10). Neodebírat lůžkoviny odsouzeným, kterým je uložen kázeňský trest podle § 46 odst. 3 písm. f) zákona o výkonu trestu (opatření č. 11).